

“ปลากับหมามาทำอะไร ?”

รสนลิน กาสต์

รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาพพิมพ์

ภาควิชาทัศนศิลป์ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

โครงการสร้างสรรค์ “ปลากับหมามาทำอะไร ?” มีที่มาจากสุนัขชื่อสกายเลอร์ ซึ่งเป็นเสมือนลูกชายโทนของครอบครัว เมื่อเข้าวัยชราได้เกิดปัญหาเกี่ยวกับขาหลังที่ไร้กำลัง ทำให้ยากต่อการเดินและยืนเหยียดตรง นอกจากการรักษาด้วยยา วิตามิน และการนวดบริหารขาแล้ว ข้าพเจ้ายังปรารถนาที่จะสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะที่จะช่วยเป็นพลังทางใจขึ้นอีกทางหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์

- 1) บันทึกเรื่องราวของสกายเลอร์ในบริบทของความรักและความอาทรต่อสุนัขที่เป็นเสมือนลูกชาย
- 2) ค้นหาการทำงานร่วมกันของวัสดุและรูปทรงตรงกันข้าม และเรื่องของเงาที่จะให้เข้ามามีบทบาทสร้างมิติบางอย่างขึ้น และ
- 3) สามารถเป็นกรณีศึกษาหนึ่งของการเรียนการสอนนักศึกษาปริญญาโท สาขาทัศนศิลป์ ในกระบวนการวิชาหัวข้อเลือกสรรทางทัศนศิลป์

ผลงานชุดนี้มีแนวความคิดในการสร้างสรรค์ นำเสนอถึงปัญหาของขาหลังและการเยียวยา ด้วยการถักทอหมูปลาต่างๆ ขึ้นเป็นผืนผ้าห่มกว้างใหญ่สำหรับห่มคลุมให้พลังแก่สกายเลอร์ รวมทั้งให้สายน้ำและหมูปลาเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนเวียนนำพาบำบัดรักษา พยายามให้สกายเลอร์มีสุขภาพดี ก้าว

เดินได้อย่างมั่นคงต่อไป โดยสร้างสรรค์เป็นศิลปะอินสตอลเลชั่น ที่ประกอบ
ด้วยประติมากรรมย่อย 5 ชิ้น ในการแสดงส่วนของปัญหาขาหลัง และการ
บำบัดด้วยหมูปลา ซึ่งได้ทำการอธิบายถึงความหมายของแต่ละชิ้นไว้ครบถ้วน

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ นอกจากได้ผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และแนว
ความคิดแล้ว ยังได้รับประโยชน์จากสิ่งที่พบหลายประการ ทั้งการเยียวยา
ความรู้สึก และสิ่งที่เพิ่มขึ้นจากการสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถพัฒนาเข้าสู่การ
สร้างสรรค์ในอนาคตได้อย่างหลากหลายทั้งด้านเนื้อหาและรูปลักษณะ

คำสำคัญ: ปลากับหมา, ศิลปะอินสตอลเลชั่น

“Fish and Dog, What Are You Doing ?”

Rossalin Garst

Assistant Professor, Division of Printing,
Department of Visual Art, Faculty of Fine Arts,
Chiang Mai University, Chiang Mai, Thailand.

Abstract

“Fish and Dog, What Are You Doing ?” is the art project inspired by a dog name Skyler, who is kind of like a son in my family. In his old age he developed problems with his back legs which made it difficult for him to walk or even stand straight. In an effort to improve his condition the veterinarian gave him several different kinds of medicine, vitamins and I would massage his leg muscles.

I got the idea to do art as another way to give him a power, from my heart. My objectives are 1) to record my concern about the old age of Skyler. 2) Find out how contradictory materials and forms work together and explore the use of shadow as an element in the work and 3) to serve as a case study of learning for the class “Selected issues in visual art.”

The concept of this project is to present fish therapy in the form of a “Fish Blanket” as a symbol for my love for and desire to help heal my old Skyler and his crippled back legs. This idea has been developed and presented as an installation comprised of 5 sculptures. I have already analyzed all of these pieces. This Art work not only fulfills my aim and concept but I also acquired considerable information which will be useful in future work.

Keywords: Fish and Dog, Installation Art

“ปลากับหมามาทำอะไร?”

“ปลากับหมามาทำอะไร?” ประโยคคำถามที่ตั้งชื่อเป็นโครงงานสร้างสรรค์ผลงานศิลปะซึ่งมีปลากับหมา เป็นประเด็นสำคัญของเนื้อหา เหตุที่ต้องเป็นปลากับหมาก็เพราะว่าทั้งปลาและหมาต่างมีที่มาเกี่ยวข้องกับผู้สร้างสรรคมาเป็นเวลานาน จากการที่เคยสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสมโดยใช้รูปทรงปลา 1 ชุดประมาณ 10 ชิ้น ต่อมาได้สร้างผลงานเกี่ยวกับสุนัขของตนเองขึ้นอีก 3 ชุด ผลงานทั้งสองชุดนี้มีแนวคิดที่ต่างกันโดยสิ้นเชิง ไม่มีความเกี่ยวเนื่องกันแต่อย่างใด ดังนั้น การสร้างสรรค์โครงงาน “ปลากับหมามาทำอะไร?” จึงต้องการนำปลาและหมามาสร้างสรรค์ร่วมกันให้ ทั้งความคิดและวิธีการนำเสนอมีพัฒนาการก้าวไกลออกไป ด้วยความคาดหวังว่าจะได้พบกับสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้

ผลงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวกับปลา

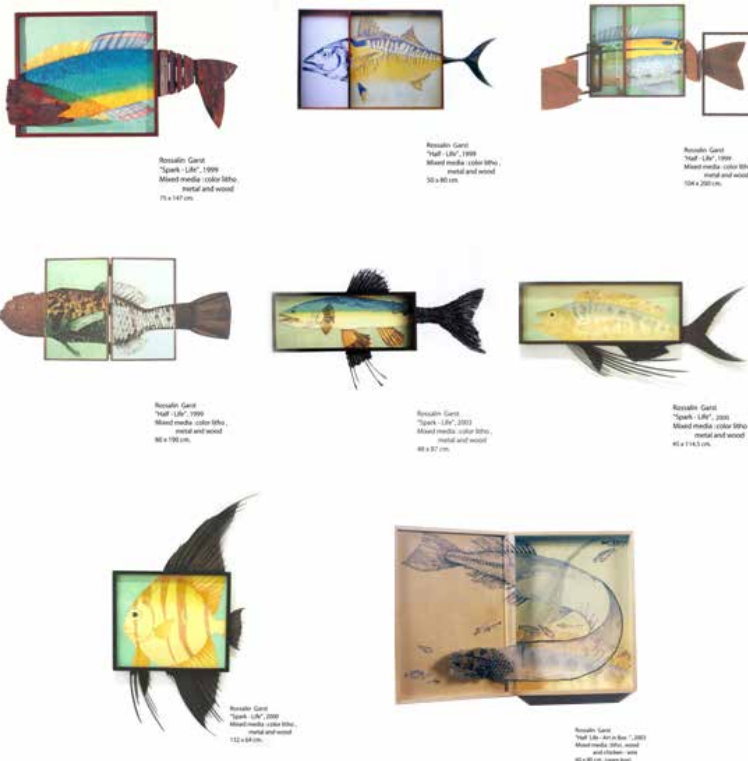
สืบเนื่องจากภูมิหลังที่เกิดและเติบโตในจังหวัดติดกับทะเลอันดามัน การได้เห็นปลาทั้งจากสถานที่จริงและจากพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำจึงเป็นเรื่องที่ง่ายดายและหาได้ตลอดเวลา ถึงกระนั้นปลาก็ยังคงดึงดูดและเรียกร้องสายตาอย่างไม่รู้จบ ทั้งนี้ เพราะมีสสารพัดสายพันธุ์ซึ่งล้วนมีความน่าสนใจของรูปลักษณ์จากกิจกรรมเคลื่อนไหวและมีสภาพแวดล้อมได้ทะเลที่น่าอัศจรรย์ยิ่ง ปลาจึงเข้ามาอยู่ในความคิดในจินตนาการที่มีผลให้ข้าพเจ้าหมอบเขียนรูปปลา ออกแบบรูปปลาในรูปลักษณ์ต่างๆ เป็นจำนวนมาก

การสร้างสรรคผลงานศิลปะในระยะแรกๆ และพัฒนาต่อมาจึงเกี่ยวข้องกับรูปปลาซึ่งมิใช่การแสดงชีวิตของปลา แต่รูปทรงปลาได้ถูกนำไปเป็นสัญลักษณ์แทนตัวของข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์ผลงานชุด “ครึ่งชีวิต” (Half-Life) และ “จุดชีวิต” (Spark Life) ซึ่งมีเนื้อหาที่แสดงการบันทึกช่วงชีวิตที่ดำเนินมาครึ่งชีวิต เป็นเหมือนหน้าสมุดบันทึกที่บอกเล่าถึงการผ่านประสบการณ์ของความรู้สึกเต็มเปี่ยม และความเป็นลุ่มดอนของชีวิต ความตรงกันข้ามนี้ได้ถ่ายทอดลงในรูปทรงปลา แสดงถึงความเป็นชีวิตที่ผ่านมาครึ่งชีวิต และในบางครั้งชีวิตก็จะถูกจุดประกายขึ้นเป็นการ “จุดชีวิต” ให้มีพลังมีสีสันในแห่งชีวิต “รูปปลา” ที่วาดขึ้นเป็นประจำทั้งสายพันธุ์ที่รู้จัก และสายพันธุ์ที่ออกแบบขึ้นเองจึงถูกนำมาสร้างสรรค์เป็นรูปแทนตัว การสร้างลักษณะตรงกันข้ามขึ้นบนชิ้นผลงานน่าจะตอบสนองความขัดแย้งในชีวิต ในขณะเดียวกันข้าพเจ้าก็ประสงค์ที่จะศึกษาค้นหาความเป็นไปได้ของการสร้างภาพพิมพ์ร่วมกับประติมากรรม โดยมีโจทย์ของการสร้างภาพให้ยังคงอยู่ในรูปแบบดั้งเดิม รวมทั้งวิธีการนำเสนอซึ่งก็คือ เป็นภาพพิมพ์ 2 มิติที่นำเสนออยู่ในกรอบติดกระจกพร้อมที่จะแขวนบนผนัง ในส่วนของประติมากรรมก็จะเป็นประติมากรรมแท่งเช่นกัน การนำ 2 สื่อมาชนกันโดยไม่ไล่ความกลมกลืนเข้าหากันต่างแบ่งส่วนของ 2 สื่ออย่างชัดเจน นี่คื้โจทย์ที่จะต้องค้นหาความเป็นไปได้ของลักษณะตรงข้ามที่จะต้องทำงานร่วมกัน

ผลงานชุดนี้ได้ผ่านการทดลองหาความเป็นไปได้ด้วยภาพร่างหลายภาพ เพื่อค้นหาจังหวะของรูปทรงที่จะแสดง ทั้งลักษณะของความเป็น “ครึ่งชีวิต” และ “จุดชีวิต” รวมทั้งการทำงานร่วมกันของ 2 กรรมวิธีทางศิลปะที่มีลักษณะตรงข้ามกันอย่างสิ้นเชิง

ผลปรากฏทำให้ข้าพเจ้าพบว่ามีความแปลกและน่าสนใจของการใช้ความต่าง 2 กรรมวิธี คือ ปลาในกรอบเป็นภาพพิมพ์สี และส่วนที่อยู่นอกกรอบเป็นประติมากรรมไม้กับเหล็ก ความต่างนี้อยู่รวมกันได้ก็เพราะทั้ง 2 ลักษณะต่างประกอบเป็นรูปตัวปลา รูปทรงจึงนำสายตารวม 2 ลักษณะตรงเข้ามาอยู่ด้วยกัน ซึ่งเป็นความขัดแย้งที่สร้างความเป็นหน่วยเดียวกันได้ และยังเป็นแนวทางที่ดียิ่งในการพัฒนาแตกต่อกรรมวิธีอื่นให้ความแตกต่างทำงานร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “คริสต์ชีวิต” ค.ศ.1999 - 2003

ผลงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับสุนัข

สุนัขในที่นี่ คือ สุนัขชื่อ “สกายเลอร์” (Skyler) ซึ่งข้าพเจ้าเลี้ยงมาตั้งแต่อายุ 2 เดือน เป็นสุนัขพันธุ์ไทยแท้สีสวาด (ขนสีเทา) มีลักษณะรูปร่างตามตำราที่สืบทอดของไทยคือ หูตั้ง ขนสั้น หลังอาน และหางดาบ แต่ทว่ามินิสิ่ย์ “ซี้เล่น” สูง ซึ่งสัตว์แพทย์ลงความเห็นว่าเป็น “หมาไฮเปอร์” นอกจากนี้ ยังมี ความดีร้ายและสมาธิสั้น สกายเลอร์จึงเป็นตัวละครสำคัญที่ทำให้ข้าพเจ้าต้องดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ด้วยเหตุนี้ ความผูกพันจึงพอกพูนขึ้นอย่างรวดเร็ว สกายเลอร์กลายเป็นสมาชิกสำคัญของบ้าน และเป็นเสมือน “ลูกชายโหน” ที่ผูกติดกับครอบครัวไม่ว่าจะไปที่ไหนๆ ในประเทศไทย สกายเลอร์จะติดตามไปด้วยเสมอ

ความรัก ความผูกพันต่อสกายเลอร์ได้เปลี่ยนข้าพเจ้า จากผู้ที่ไม่เคยรักและไม่เคยซิงสุนัขกลายเป็นผู้ที่สวดส่่งดูสุนัขทั่วไปอย่างอัตโนมัติ สามารถทักทายพูดคุยกับสุนัขข้างถนนในซอยและในวัดต่างๆ ได้อย่างมีความสุข

ผลงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับสกายเลอร์ในบริบทต่างๆ ที่ได้สร้างสรรค์มาแล้ว มี 3 ชุดคือ

สกายเลอร์และฉันและสกายเลอร์ของฉัน (Skyler & I, My Skyler)

สกายเลอร์กับหมาวัด (Skyler and Templa Dogs)

สกายเลอร์และฉันในออสเตรเลีย (Skyler & I in Australia)

สกายเลอร์และฉัน และสกายเลอร์ของฉัน

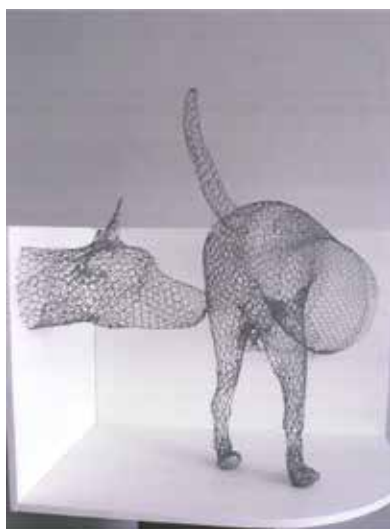
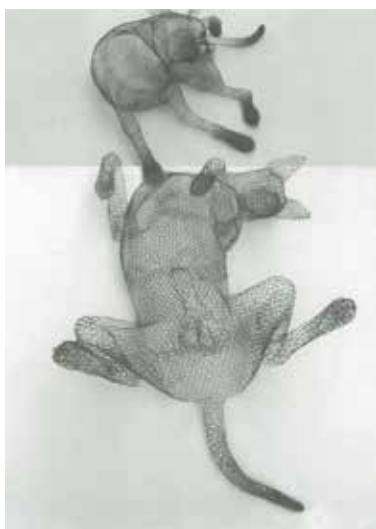
ผลงานสร้างสรรค์ทั้ง 2 ชิ้นนี้มีประเด็นหลักร่วมกัน คือ การแสดงออกซึ่ง อากัปกิริยาและพฤติกรรมของสกายเลอร์ รวมทั้งเป็นการบันทึกเรื่องราว ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของข้าพเจ้ากับสกายเลอร์ ซึ่งเป็นช่วงที่สามารถ สร้างสรรค์ขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งควบคู่ และสลับกันไปกับผลงานชุดอื่นๆ การ สร้างสรรค์ผลงานทั้ง 2 ชุดนี้จึงเป็นเสมือนการบันทึกภาพสกายเลอร์ใน “วัย รุน” และ “วัยหนุ่มใหญ่” (รสลิน 2555ก, 3 - 4) (ภาพที่ 2 - 3) (รสลิน 2555 ข, 3) (ภาพ 4 - 5)

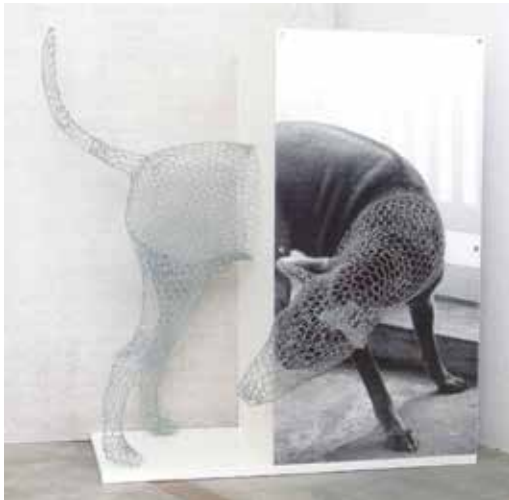
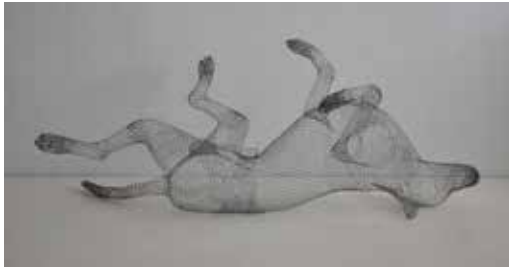
ภาพที่ 2 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “สกายเลอร์และฉัน”
ค.ศ.2003 ศิลปะอินสตอลเลชั่น ปรับเปลี่ยนตามพื้นที่

ภาพที่ 3 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “สกายเลอร์และฉัน” ค.ศ.
2005 - 2006 ศิลปะอินสตอลเลชั่น ปรับเปลี่ยนตามพื้นที่

ภาพที่ 4 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “สกายเลอร์ของฉัน”
ค.ศ.2003 - 2004

ภาพที่ 5 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “สกายเลอร์ของฉัน”
ค.ศ.2003, 2008 - 2009

สกายเลอร์กับหมาวัด

การเข้าวัดในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งอยู่ใกล้กันบ้าง ติดกันบ้าง และตรงข้ามบ้าง เป็นต้น นอกจากได้ทำบุญและ “อิมบุญ” แล้ว ความสนใจโดยอัตโนมัติ คือ มุ่งสู่สุนัขอจรจัดและสุนัขในวัดที่ก่อให้เกิดการเปรียบเทียบกับสกายเลอร์อย่างทันที ข้าพเจ้าได้เห็นถึงสุนัขที่เจ้าของทิ้ง เกิดสุนัขไร้เจ้าของขึ้นหลายครอก และหลายแม่ต่อๆ กัน นอกจากนี้ ยังคงมีการนำมาปล่อยทิ้งที่วัดเพิ่มขึ้น ตกเป็นภาระของพระและผู้มาทำบุญเป็นผู้ให้อาหารเป็นทานแก่ชีวิต สุนัขเหล่านี้จึงมีอาหารประทังชีวิต ไม่พอมเห็นโครงกระดูกตั้งสุนัขข้างถนน แต่โดยทั่วไปแล้วจะเป็นโรคผิวหนังเกือบทุกตัว การมองชีวิตของสุนัขตามวัดจะพบว่าสุนัขส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้าย “สกายเลอร์” สามารถเป็นพี่น้องกันได้ แต่ข้อแตกต่างที่ชัดเจน คือ สุขอนามัย “สกายเลอร์” ได้รับการดูแลสุขภาพและความเป็นอย่างดีในขณะที่ “หมาวัด” ขาดในสิ่งนี้ แต่ทว่าสิ่งที่สกายเลอร์ขาดและไม่สามารถมีได้ดั่งสุนัขในวัด คือ เพื่อนสุนัขด้วยกันและความอิสระที่จะไปที่ไหนก็ได้ “หมาวัด” ในเมืองเชียงใหม่ซึ่งเป็นเมืองที่มีวัดอยู่ใกล้ๆ กัน จะพบว่าเดินวังอย่างอิสระออกจาก “วันนี้ไปวัดโน้น” อย่างสบายอารมณ์ ซึ่งแต่ละวัดก็จะมีข้าวให้กิน มีกระดูกให้ลิ้มลอง มีร่มเงาทั้งใต้ต้นไม้ พุ่มไม้ และเชิงระเบียงคตให้ได้นอนไปทั่วบริเวณวัดอย่างปลอดภัย ที่สำคัญมีเพื่อนเล่นเพื่อนทะเลาะเป็นจำนวนมาก ทำให้ได้สังเกตและเฝ้ามองอย่างเพลิดเพลินไม่ว่าจะเป็นตัวที่เรียบร้อย ฉลาด เอาตัวรอดหรือตัวที่ “เกร” ต่างมีความเฉพาะตัวที่บอกได้ถึงความเป็น “หมาวัด”

ข้าพเจ้าเห็นว่าการสร้างผลงานศิลปะเกี่ยวกับ “หมาวัด” น่าจะเป็นอีกเรื่องราวหนึ่งที่จะเรียกรอยเมตตาต่อสุนัขจากผู้ชม ความคล้ายและความเหมือนทางรูปลักษณะของสกายเลอร์กับหมาวัด ซึ่งมีทั้งพันธุ์ไทยแท้และลูกผสมพันธุ์ต่าง ได้ก่อให้เกิดจินตนาการที่ต้องการนำสกายเลอร์มาอยู่ร่วมกัน และเป็นเพื่อนกับ “หมาวัด”

หมาวัดที่สร้างขึ้นด้วยกรรมวิธีสื่อผสมที่มีประติมากรรมลวดและภาพถ่ายเป็นหลัก ชิ้นผลงานย่อยทั้งหมดมีทั้งลักษณะ 2 มิติและ 3 มิติ นำเสนอเป็นศิลปะอินสตอลเลชันแสดงในหอนิทรรศการระดับชาติและนานาชาติ

ปัญหาจากการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ทำให้ข้าพเจ้าพบว่า ชิ้นงานประติมากรรมที่สร้างขึ้นเป็นส่วนประกอบย่อยในชุด “หมาวัด” มี 4 ตัวที่ได้สร้างให้แสดงผิวหนังที่เปื่อยเน่า เมื่อได้ทดลองนำมาวางร่วมกัน ภาพรวมที่เกิดขึ้นจะส่งความรู้สึกของความน่าเวทนา และการอุทธานด้วยความรังเกียจจากผู้พบเห็น ซึ่งเป็นการแสดงผลที่ต่างไปจากเจตนาของข้าพเจ้า ที่สำคัญการต้องสร้างรูปสุนัขหลายตัวให้แสดงผิวหนังเน่าเปื่อยตามเป็นจริงนั้น ก่อภาวะสั่นสะเทือนใจสูง ข้าพเจ้าไม่ปรารถนาจะเห็นความรังเกียจจากผู้ชม แม้ว่า “หมาวัด” กับโรคผิวหนังจะเป็นของคู่กัน แต่ทว่าการสร้างสรรค์ศิลปะนั้นสามารถยกประเด็นของรอยยิ้มและรอยเอ็นดูขึ้นมาได้ โดยที่โจทย์หลักยังคงเป็น “หมาวัด” ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึงมิได้นำชิ้นที่มีผิวหนังเปื่อยเน่าเข้าร่วมนำเสนอด้วย เพราะต้องการให้ผู้ชมได้เห็นถึง “หมาวัด” ในความเป็นลักษณะนิสัยของมันเอง และได้เห็นในความเป็นสัตว์ร่วมโลกของคนและใกล้ชิดคนที่สุดมาช้านาน

ความรู้สึกและการตอบโต้ของผู้ชม ไม่ว่าจะเป็นรอยยิ้มหรือการเดินเข้ามา
ลูบหัวลูบหาง ตบสะโพกต่างๆ ที่เป็นวัสดุแข็งแข็งปราศจากความอ่อนนุ่ม
คือ สัมฤทธิ์ผลของผลงานที่ดียิ่ง สร้างจิตใจคนให้อ่อนโยนต่อสุนัข ซึ่งมักจะ
มีผลส่งถึงสุนัขไร้เจ้าของ เมตตาจิตทั้งหลายจะรวมพลังกันส่งให้ “หมาวัด”
และ “หมาจรจัด” มีชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งยังสามารถก่อให้เกิดความคิดถึงที่มาของ
การเลี้ยงสุนัขแล้วไม่รับผิดชอบ ปล่อยทิ้งเมื่อมันโตขึ้นให้เป็นภาระของสังคม
ปัญหานี้อาจลดทอนลงได้เมื่อเกิดการตอกย้ำด้วยผลงานศิลปะ ที่ทำเสนออีก
มุมมองหนึ่งจาก “หมาวัด” ซึ่งเป็นสุนัข สัตว์ประเภทที่ซื้อสัตย์ที่สุดต่อมนุษย์
(รสนลิน 2555ก, 55) (ภาพที่ 6 - 7)

ภาพที่ 6 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “สกายเลอร์และหมาวัด”
ค.ศ.2006 - 2007

ภาพที่ 7 ผลงานสร้างสรรค์ชุด “สกายเลอร์และหมาวัด”
ค.ศ.2006 - 2008

สกายเลอร์และฉันในออสเตรเลีย

ผลงานชุดนี้เป็นโครงการที่เกิดจากการได้รับเชิญเป็นศิลปินในพำนัก (Artist in Resident) ที่มหาวิทยาลัยแคนเบอร์รา (ANU) ประเทศออสเตรเลีย เป็นเวลา 1 เดือน การต้องไปสร้างสรรค์ผลงานเพื่อการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กันระหว่างทั้งคณาจารย์และนักศึกษาสายศิลปะของ ANU นั้น ถือว่าเป็นการได้ประสบการณ์ที่ดียิ่งต่อการเรียนการสอนศิลปะ แต่การต้องจากสกายเลอร์เป็นเวลานาน นับว่าเป็นเรื่องที่ยากต่อการตัดสินใจ แม้ว่าจะมีการต่อรองย่นระยะเวลาสั้นลงเหลือเพียง 1 เดือนแล้วก็ตาม การมีสกายเลอร์ไปด้วยกันทุกที่เป็นกิจวัตรปกติของครอบครัว ประสบการณ์จากการจากกันยาวนาน 2 สัปดาห์ที่เคยเกิดขึ้น ได้ให้รสชาติของความคิดถึงที่ยากต่อการอธิบายมาแล้ว หากการไปออสเตรเลียตามการเชื้อเชิญถึง 1 เดือน โดยที่สกายเลอร์ไม่สามารถไปด้วยได้นั้น ต้องใคร่ครวญและไตร่ตรองอย่างมากทำอะไรจึงจะลดทอนความห่วงใย และความคิดถึงที่มากมายลงได้

เมื่อครั้งที่ข้าพเจ้าตอบรับการเป็น Artist in Residence โดยคิดโครงการสร้างสรรค์ที่จะนำสกายเลอร์ไปออสเตรเลียด้วยกันในรูปของประติมากรรมพร้อมกันนั้นก็พัฒนาสร้างสรรค์ให้บริบทของออสเตรเลียเป็นสาระสำคัญของผลงาน ซึ่งในช่วงเวลานั้นสภาพอากาศเข้าสู่ต้นฤดูหนาว ในขณะที่อากาศของไทยเป็นฤดูร้อน สภาพของฤดูกาลจึงเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดสำคัญต่อจินตนาการ ภายใต้อชื้อ “สกายเลอร์และฉันในออสเตรเลีย” โครงการนี้มีแนวคิดย่อยของแต่ละชิ้นผลงาน ดังนี้

ผลงาน “เยือนออสเตรเลีย” (Visiting Australia) เป็นผลงานที่แสดงถึงการเดินทางในออสเตรเลียร่วมกันกับสกายเลอร์ โดยให้สกายเลอร์อยู่ในกระเป๋า เป้ ซึ่งมีข้าพเจ้าเป็นผู้นำพาไปทุกหนแห่ง รวมทั้งการต้องทำกิจกรรมต่างๆ ก็ จะนำสกายเลอร์ใส่กระเป๋าเป้สะพายไปด้วยกัน (รสนลิน 2555ช, 55) (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 7 “สกายเลอร์และฉันในออสเตรเลีย: เยือนออสเตรเลีย”
ค.ศ.2009 แคนเบอร์รา ออสเตรเลีย

ผลงาน “อัลบั้มสวมได้” (Wearable Album) สร้างสรรค์เป็นเสื้อคลุมผ้า โปร่งใส ประกอบด้วยกระเป๋าเสื้อหลายขนาดเต็มตัวเสื้อ ภายในกระเป๋า เหล่านั้นบรรจุไว้ด้วยประติมากรรม 2 มิติ รูปสกายเลอร์ในอาภักิริยาต่างๆ เสื้อคลุมนี้ นอกจากเป็นอัลบั้มสวมได้แล้ว ยังเป็นการพกพารูปสกายเลอร์ ติดตัวข้าพเจ้าไปด้วยกัน ซึ่งสามารถเป็นหัวข้อพูดคุยกับเพื่อนๆ คนรู้จัก และ ผู้พบเห็น เสมือนการอวดรูปถ่ายสมาชิกในครอบครัวและเรื่องเล่าสู่กันฟัง (รสนลิน 2555ช, 55) (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 9 “สกายเลอร์และฉันในออสเตรเลีย:
อัลบั้มสวมได้” ค.ศ.2009 และประติมากรรม
2 มิติ อากัปกิริยาต่างๆ ของสกายเลอร์ที่บรรจุ
อยู่ในกระเป๋าทันหมด

เมืองที่ต้องไปปฏิบัติงานในระยะสั้น คือ เมืองแห่งจิงโจ้ ข้าพเจ้าและสกายเลอร์จึงควรไปเยี่ยมเยือนจิงโจ้ สัตว์ที่มีลักษณะพิเศษ และเป็นสัญลักษณ์ของออสเตรเลีย ประกอบกับเป็นช่วงเวลาของอากาศหนาว จึงเป็นเหตุให้เกิดแนวความคิดการสร้างสรรค์ชุดที่ให้ความอบอุ่น และเลียนแบบลักษณะของจิงโจ้ในเรื่องของกระเป๋าหน้าท้องที่จะพกพาสกายเลอร์ไปทำความรู้จัก และคารวะกับต้นแบบที่แท้จริง ผลงานชิ้นนี้จึงมีชื่อว่า “เยี่ยมจิงโจ้” (Visiting Kangaroo) (รสลิน 2555ข, 55) (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 “สกายเลอร์และฉันในออสเตรเลีย: เยี่ยมจิงโจ้” ค.ศ.2009

โดยปกติแล้วเวลากลางคืนในช่วงฤดูหนาวของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นถิ่นที่ข้าพเจ้าพำนัก อากาศอันหนาวเย็นทำให้สกายเลอร์ต้องสวมเสื้อหรือห่มผ้าด้วยเพราะเป็นสุนัขขนสั้น ดังนั้น ด้วยสภาพอากาศในต่างแดนที่มีความหนาวเย็นกว่ามาก จึงก่อให้เกิดแนวคิดที่จะสร้างผ้าห่ม ซึ่งสามารถห่มให้ความอบอุ่นทั้งสกายเลอร์และเจ้าของ รวมทั้งให้สกายเลอร์ได้หลับใหลอย่างอุ่นสบาย นี่คือแนวคิดของผลงาน “หลับในความอบอุ่น” (Sleeping Warm) (รสนลิน 2555ข, 55) (ภาพที่ 11)

ภาพที่ 11 “สกายเลอร์และฉันในออสเตรเลีย: หลับในความอบอุ่น” ค.ศ.2009

“สกายเลอร์และฉันในออสเตรเลีย” (Skyler & I in Australia) นำเสนอเป็น VDO Documentation รวบรวมข้อมูล ภาพบันทึกเกี่ยวกับการเยือนจิงโจ้ และการทัศนศึกษาร่วมกันในประเทศออสเตรเลีย (รสลิน 2555ข, 78) (ภาพที่ 12)

ภาพที่ 12 “สกายเลอร์และฉันในออสเตรเลีย,” ค.ศ.2009 ตัวอย่างจาก VDO Documentation, แคนเบอร์ราและซิดนีย์ ออสเตรเลีย

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ในต่างแดน ทำให้ข้าพเจ้าได้รับความรู้สึกต่างกันมากกับการสร้างผลงานที่เคยมีสกายเลอร์หมอบหรือเล่นอยู่ข้างๆ ในบ้านตนเอง การสร้างรูปสกายเลอร์ขึ้น ช่วยให้ได้สนทนากันทั้งภาษาพูด และความรู้สึกจากการสัมผัส ถึงแม้ว่าวัสดุที่ก่อรูปสกายเลอร์จะเป็นลวดตาข่ายที่มีความแข็งและกระด้างพร้อมทั้งขีดข่วน ดำแทงมือได้ตลอด แต่การสัมผัสรูปทรงแทนตัวนั้น ก่อความรู้สึกอบอุ่นไหลเข้าแทนที่ได้มาก หรือแม้กระทั่งการส่ายไปแบกคอนสกายเลอร์ไปด้วยกัน ที่อาจก่อความสงสัยต่อผู้พบเห็น สร้างข้อฉงนว่า เหตุใดผู้หญิงรุ่นป้าจึงวัยกลับ ยังคงเล่น “ตุ๊กตาหมา” ก็ไม่ได้สร้างความขัดแย้งแต่ประการใด ข้าพเจ้ากลับอุ่นใจที่ได้เอื้อมมือไปลูบหูของสกายเลอร์ ยังมีความรู้สึกที่ได้รับจากชิ้นงานอื่นๆ ในรูปเสื้อผ้าที่ให้ค่าบวกทางใจได้มาก สิ่งที่ได้รับตามมา คือ ปฏิกริยาที่ผู้พบเห็นถึงกับเดินเข้ามาลูบหัวสกายเลอร์ ทั้งๆ ที่เป็นประติมากรรมลวด หรือแม้แต่การทักทาย ถามถึงชื่อ ล้วนเป็นผลบวกของผลงานที่มีเรื่องของกระบวนการเข้ามาร่วมด้วย ผลงานประติมากรรมทั้ง 4 ชิ้นนี้ ต่างมิได้หยุดอยู่เพียงชิ้นประติมากรรมสื่อผสม หากแต่มีบริบทของเจ้าของร่วมขับเคลื่อนอยู่ด้วยกัน ในฉากต่างแดนที่มีความหลากหลายอยู่รายรอบ

ผลงานเกี่ยวกับสุนัข ทั้ง 3 ชุดนี้ แม้จะมีแนวเรื่องที่แตกต่างกันไป แต่ทว่ายังคงมีสกายเลอร์เป็นตัวสำคัญ โยงความสัมพันธ์ต่อกัน นอกจากนี้ ยังได้ให้ประเด็นคิดแตกต่อยอดออกไปสู่ผลงานสร้างสรรค์ชุดใหม่ ที่ต้องการนำเสนอ คือ โครงการสร้างสรรค์ “ปลากับหมามาทำอะไร?” ซึ่งมีที่มาแห่งความคิด ดังนี้

ที่มาแห่งความคิดสร้างสรรค์ชุด “ปลากับหมามาทำอะไร ?”

เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ “สกายเลอร์” ก็ยังคงเป็นสุนัขที่ดูดี รูปร่างกว่าอายุขัย แต่ทว่าขาหลังทั้งสองข้างของสกายเลอร์กลับไม่มีแรง เดินไปล้มไปเรื่อยๆ และไม่ต้องการขึ้นบันไดไปขึ้นบนอีกต่อไป การเยียวยาได้ดำเนินไปแต่ไม่ได้ช่วยมากนัก ซึ่งเป็นความเศร้าใจต่อเจ้าของยิ่ง การบริหารขาเป็นวิธีทางหนึ่งในการบำบัดที่ต้องทำเป็นประจำ แม้ว่าสกายเลอร์จะไม่ยินดีก็ตาม การใช้ชีวิตที่ต้องช่วยประคับประคองกันไปทุกวัน ประกอบกับการได้เห็นผู้คนที่นั่งพับกระดาษรูปนกกระเรียนสร้างความหวังเพื่อคนที่ตนเองรักได้พ้นทุกข์พ้นเคราะห์ ต่างมีพลังแรงผลักดันให้เกิดจินตนาการสร้างสรรค์ ประารณานี้จะนำจำนวนปลาต่างๆ มาช่วยทำกายภาพบำบัด ฟันทั้งกำลังกายและกำลังใจต่อสกายเลอร์ ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าพลังเหล่านั้นล้วนขับเคลื่อนโอนถ่ายจากผู้เป็นเจ้าของผ่านกลุ่มปลาอีกต่อหนึ่ง

ข้าพเจ้าคาดหวังว่าโครงการสร้างสรรค์ชุด “ปลากับหมามาทำอะไร?” จะเป็นบทบันทึกและเยียวยาความรู้สึกได้ ทั้งยังสามารถเป็นกรณีศึกษาที่ดีต่อการเรียนการสอนศิลปะด้วย (ทั้งนี้ เพราะโจทย์ใหม่ ย่อมจะนำมาซึ่งการจัดการและการแก้ข้อปัญหาใหม่ๆ ที่ต่างไปจากเดิม) สมฤทธิผลของงานอาจเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ยังไม่เคยรับรู้มาก่อน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ยิ่งต่อวงการศึกษาศิลปกรรม

ผลงานศิลปะรูปสุนัขจาก 2 ศิลปิน

ด้วยเพราะสุนัขเป็นสัตว์เลี้ยงที่เป็นทั้งเพื่อนและผู้รับใช้ของคนมาเป็นเวลานาน (โดยเฉพาะจนทุกวันนี้สุนัขเลี้ยงหลายครัวเรือนได้มีฐานะเป็นทั้งลูกชาย

ลูกสาวของบ้าน) จึงเป็นเรื่องปกติที่จะพบรูปสุนัขในภาพเขียนสำคัญ ตั้งแต่อดีตทุกสมัยมาถึงปัจจุบัน ความรัก ความเมตตา และแม้กระทั่งความเกลียดชังต่อสุนัขก็ยังคงปรากฏให้เห็นได้ทั้งในชีวิตประจำวันและผลงานศิลปะ เรื่องราวเกี่ยวกับสุนัขจึงมีสาระอันหลากหลายให้ได้สร้างสรรค์กันอย่างไม่รู้จบ ตราบใดที่มนุษย์ยังมีปฏิสัมพันธ์กับสุนัข

ผลงานเกี่ยวกับรูปสุนัขที่ข้าพเจ้าจะนำมากล่าวในที่นี้ คือ ผลงานของศิลปินเจฟฟ์ คูนส์ (Jeff Koons) และศิลปินวิลเลียม เว็กแมน (William Wegman)

“ลูกสุนัข” (Puppy) ของคูนส์ เมื่อปรากฏขึ้นครั้งแรกที่มหกรรมศิลปะด็อกคิวเมนต์ครั้งที่ 9 ณ เมืองคาสเซิล ในปี ค.ศ.1992 เป็นที่กล่าวขานถึงความน่ารักของลูกสุนัขที่มีขนาดใหญ่ยักษ์นั่งอยู่หน้า Schloss Arolsen ผู้ชมทุกคนที่ได้เห็น “ลูกสุนัข” นี้ต่างชื่นชมและถ่ายรูปร่วมกัน (ภาพที่ 13)

ภาพที่ 13 Jeff Koons. *Puppy*, 1992. *Stainless steel, soil, geotextile fabric, internal irrigation system, and live flowering plants.* 486x486x256 inches. Schloss Arolsen. Germany during Documenta IX, 1992. (Source: Sollins 2009, 92)

“ลูกสุนัข” ที่หน้าตาคัลลายพัณฑ์เทอเรีย มีโครงสร้างเป็นเหล็กสแตนเลส และวางระบบน้ำไหลอยู่ภายในสำหรับให้พันธุ์ไม้ดอกจำนวน 20,000 ต้น ที่จัดวางเป็นผิวเนื้อตัวของลูกสุนัข ได้รับน้ำสดขึ้นตลอดเวลา ขนลูกสุนัขจึงเต็มไปด้วยสีสันทันของดอกไม้ที่แข่งกันออกดอกต้อนรับผู้ชม ให้การรับรู้ถึงขนปุยนุ่ม ผลงานนี้จึงเป็นเสมือนประติมากรรมที่มีชีวิต เรียกทั้งรอยยิ้มรอยเอ็นดู และความตื่นเต้นจากผู้ชมทุกเพศและทุกวัย ความประทับใจนี้ได้ทำให้ “ลูกสุนัข” ของคุนส์ ไปปรากฏอยู่ที่หน้าอาคารประเทศอื่นๆหลายประเทศ เช่น ออสเตรเลีย สเปน และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น (ภาพที่ 14 - 16) (Siegel 2009, 374)

ภาพที่ 14 Jeff Koons. *Puppy*, 2000. At Rockefeller Center New York City, USA. (Source: Siegel 2009, 374)

ภาพที่ 15 Jeff Koons. *Puppy*, 1995. At the Museum of Contemporary Art, Sydney, Australia. (Source: Siegel 2009, 382)

ภาพที่ 16 ภาพรวมและรายละเอียดของ “Puppy, 1997” at the Museum Guggenheim, Bilbao.

“ลูกโป่งสุนัข” (Balloon Dog) เป็นอีกชุดผลงานหนึ่งของคุนส์ที่สร้างขึ้นหลายขนาดและหลายสี แสดงและติดตั้งถาวรหลายประเทศ มีลักษณะเหมือนลูกโป่งที่ถูกบิดขึ้นเป็นรูปทรงสุนัข ซึ่งเป็นที่โปรดปรานของเด็ก และเมื่อปรากฏในรูปของประติมากรรมขนาดใหญ่ก็ยังสร้างความพิศุขความตื่นตาได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังคงไว้ซึ่งความน่ารักเหมือนดังเช่นที่เป็นขนาดเล็กผูกกับก้านไม้ถืออยู่ในมือเด็ก คุนส์สร้างความสำคัญของของเล่นเด็ก โดยการขยายขนาดให้ใหญ่กว่าลูกโป่งสุนัขหลายเท่าตัว ใช้วัสดุที่มีความคงทนด้วยเหล็กสแตนเลส และเคลือบสีโปร่งมันวาวอีกทีหนึ่ง ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็สน้ำเงินสด สีชมพูบานเย็น (มาเจนต้า) หรือสีส้มล้วนวาววับโดดเด่น และดึงดูดสายตาตั้งแต่ไกล เมื่อผู้ชมเข้าใกล้ก็จะเห็นได้ถึงสิ่งสะท้อนจากรายรอบชัดเจนไม่ว่าจะเป็นส่วนอาคารภายใน ตัวผู้ชม หรือสิ่งแวดล้อมภายนอก รวมทั้ง ท้องฟ้า มวลเมฆ พระอาทิตย์ และพระจันทร์ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ติดตั้งของแต่ละชิ้น ต่างล้วนสร้างความพิศุขให้กับผลงานทั้งสิ้น (ภาพที่ 17 - 18)

ผลงานของคุนส์เกี่ยวกับรูปสุนัขไม่ว่าจะเป็น “ลูกสุนัข” หรือ “ลูกโป่งสุนัข” รับรู้ได้ถึงความรักและสง่างามอยู่ร่วมกัน ศิลปินนำเสนอถึงสัมผัสของครอบครัวผ่านสุนัขทั้ง 2 ลักษณะนี้ เป็นผลงานที่แสดงออกอย่างตรงไปตรงมาเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการให้สังคมได้เห็นอีกครั้ง ผ่านรูปแบบของงานศิลปะเหมือนดังเช่นศิลปินกล่าวว่า “ไม่มีความหมายหรือคำวิจารณ์ใดๆ ซ่อนเร้นอยู่ในผลงานของผม” (Wikipedia 2013, online)

ภาพที่ 17 Jeff Koons. *Balloon Dog (Orange)*, 1994 - 2000. High-chromium stainless steel with transparent color coating, 121 x 143 x 45 inches. (Source: Sollins 2009, 100)

ภาพที่ 18 Jeff Koons. *Balloon Dog*, 2002. The Los Angeles County Museum of Art. (Source: Zapanta 2011, online)

ศิลปินวิลเลียม เว็กแมน ศิลปินชาวอเมริกัน สร้างผลงานภาพถ่ายและวิดีโอเกี่ยวกับสุนัขสายพันธุ์ไวมาแรนเนอร์ (Weimaraner) เป็นสุนัขที่โปรดปรานของศิลปินชื่อว่า เฟย์ เรย์ (Fay Ray) นอกจากมีความฉลาดแล้ว เฟย์ยังเชื่อฟังเป็นอย่างดีได้เป็นแบบถ่ายภาพในท่าทางต่างๆ ไม่ว่าจะถูกกำหนดให้ถ่ายกับนางแบบ โดยการทำงานร่วมเป็นหนึ่งเดียวกัน ในลักษณะของตัวเป็นคนแต่ใบหน้าเป็นเฟย์ก็ตาม (ภาพที่ 19) (Wegman 1999, 62 - 63) หรือแม้แต่การใช้อุปกรณ์ต่างๆ ร่วมกัน เฟย์ก็สามารถเป็นแบบได้ดีมาก ภาพปรากฏจึงมีทั้งความน่าขัน น่ารัก และน่าอัศจรรย์ (ภาพที่ 20 - 21) (Wegman 1999, 67 - 68)

ภาพที่ 19 เฟย์ ในท่าทางของนางแบบ (Source: Wegman 1999, 62)

ภาพที่ 20 เฟย์กับอุปกรณ์ห่วง (Source: Wegman 1999, 67)

ภาพที่ 21 เฟย์กับหุ่นผลไม้พลาสติก (Source: Wegman 1999, 68)

ผลงานชุด “ยุคสีฟ้ากับเบนโจ” (Blue Period with Banjo) เว็กแมน จัดการให้เพย์เป็นแบบกับเครื่องดนตรีเบนโจ มีกระดุกชิ้นใหญ่วางอยู่ข้างหน้า และหน้าสุดจะเป็นภาพผลงานอยู่ในกรอบรูป เป็น 1 ในชิ้นผลงานสำคัญของประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตกที่ปีกลีโซ่สร้างขึ้นในช่วงยุคสีฟ้า (Blue Period) ผลงานชื่อ “นักกีตาร์ชรา” (The old Guitarist) (ภาพที่ 22) ดังนั้น เมื่อเว็กแมนทำการหยิบยืมมาสร้างใหม่ในลักษณะของศิลปะแอฟโฟรพรีเอชั่น จึงให้เพย์เลียนท่าทางอยู่กับเครื่องดนตรี พร้อมทั้งการสร้างบรรยากาศให้เป็นสีฟ้า ผลงานที่ปรากฏจึงเป็นเพย์ใน “ยุคสีฟ้ากับเบนโจ” (ภาพที่ 23)

ภาพที่ 22 Pablo Picasso. *The Old Guitarist*, 1903. Oil on panel. 22.9 x 82.6 cm. Art Institute of Chicago (Source: Maple 2011, Online)

ภาพที่ 23 William Wegman. *Blue Period with Banjo*, 1980. Polaroid ER print 24x20 inches. Collection of Emily Todd; Contemporary Arts Museum Houston (Source: PENNSTATE 2005, Online)

เว็กแมนถ่ายทอดความน่าพิศวงของเพย์ออกมาสู่สายตาสังคมทั่วโลก ภาพถ่ายเหล่านี้ได้มีส่วนเป็นแรงบันดาลใจและให้อิทธิพลต่อศิลปินหลายคน นำไปสร้างสรรค์ผลงานของตนเองในวิถีทางที่แตกต่างกันออกไป

ทั้งศิลปินคุนส์และเว็กแมน ต่างสร้างสรรค์ผลงานรูปสุนัขในบริบทของความน่ารัก น่าอัศจรรย์ ที่ทำให้ผู้ชมเกิดความรักความผูกพันในสุนัขตัวเลี้ยงที่ใกล้ชิดมนุษย์มาเนิ่นนาน สำหรับผลงานของคุนส์ แม้จะไม่ได้ให้อิทธิพลโดยตรงในการสร้างสรรค์ แต่ได้เป็นตัวช่วยสนับสนุนให้ข้าพเจ้าสร้างพัฒนาการต่อผลงานของตนเอง ให้รูปสุนัขที่สร้างขึ้นมีบริบทของเรื่องราวต่างๆ ออกไป และเกิดการทดลองใช้วัสดุอื่นๆ เข้ามาร่วมสร้างสรรค์ผลงาน ส่วนเว็กแมนได้ให้อิทธิพลต่อข้าพเจ้าในด้านการใช้เรื่องราวของสุนัขตนเองเป็นสาระสำคัญ แม้จะมีได้จัดฉากให้เป็นนางแบบดังที่เว็กแมนสร้างสรรค์ แต่อาภักปิริยาต่างๆ ของเพย์ ก็ได้ให้แรงบันดาลใจต่อข้าพเจ้าในการถ่ายทอดอาภักปิริยาของสุนัขตนเอง นอกจากนี้ ยังให้อิทธิพลในการใช้ภาพถ่าย ถ่ายทอดแสดงลักษณะแท้จริงของสุนัขตัวเองด้วย

ทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วตั้งแต่เรื่องของปัญหาขาหลังของสกายเลอร์เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ การใช้รูปปลาเป็นสัญลักษณ์แทนตัว และการได้แรงบันดาลใจและอิทธิพลจาก 2 ศิลปิน ต่างก่อให้เกิดแนวคิดที่ต้องการแสดงความห่วงและอาทรต่อสกายเลอร์โดยการนำเสนอปัญหาของขาหลัง การเยียวยาด้วยการถักทอหมูปปลาต่างๆ ขึ้นเป็นผ้าห่มผืนกว้างใหญ่สำหรับห่มคลุมให้พลังแก่สกายเลอร์รวม ทั้งให้น้ำและหมูปปลาเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนเวียนว่ายบำบัดรักษา พยายามให้สกายเลอร์มีสุขภาพดี ก้าวเดินได้อย่างมั่นคงต่อไป

ซึ่งแนวความคิดของการนำเสนอนี้ก็เพื่อสร้างสรรค์ผลงานในรูปการบันทึกเรื่องราวของสกายเลอร์ ในบริบทของการถ่ายทอดความรักและความอาทรจากเจ้าของต่อสุนัขที่เป็นเสมือนลูกชาย และค้นหาการทำงานร่วมกันของวัสดุกับรูปทรงตรงกันข้าม รวมทั้งเรื่องของเงาที่จะให้เข้ามามีบทบาทสร้างมิติบางอย่างขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถเป็นกรณีศึกษาหนึ่งของการเรียนการสอนในกระบวนวิชาหัวข้อเลือกสรรทางทัศนศิลป์ของ สาขาทัศนศิลป์ คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้วย

ผลงานสร้างสรรค์ “ปลากับหมาทำอะไร?” นำเสนอเป็นประติมากรรมอินสตอลเลชั่น ที่ติดตั้งทั้งผนังและพื้น ประกอบด้วยหน่วยย่อย ดังนี้

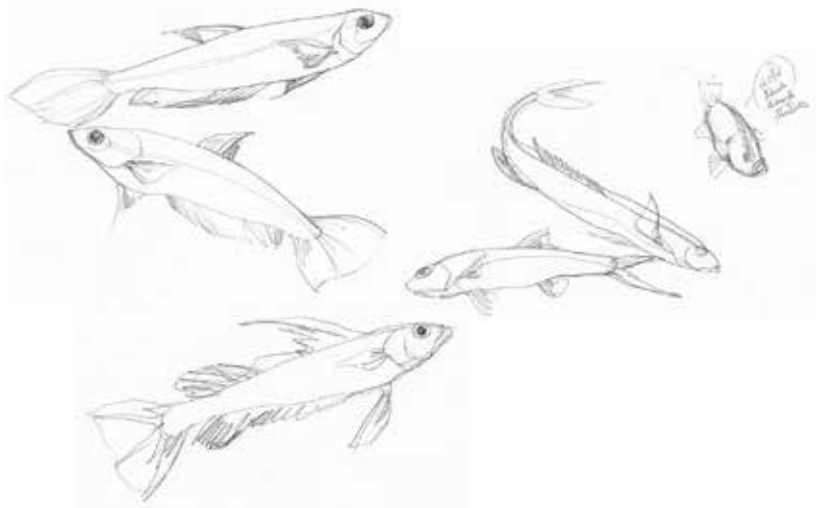
- ประติมากรรมสุนัขสกายเลอร์และปลาในลักษณะ 2 มิติและ 3 มิติ
- ประติมากรรมสื่อผสมนำเสนอส่วนขาหลัง
- ประติมากรรมผ้าห่มปลากับสุนัขสกายเลอร์
- ประติมากรรมผืนแผ่นหมู่ปลาว่ายเข้าไปบำบัดขาหลังของสกายเลอร์

หน่วยย่อยของชิ้นผลงานเหล่านี้จะจัดวางให้ทำงานร่วมกับส่วนของเงาที่ลอดผ่านช่องว่างของแผ่นวัสดุในชิ้นงานหน่วยย่อยต่างๆ ซึ่งปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นต่อกันนั้น น่าจะช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันกับกลุ่มหมู่ปลา น้ำ และสุนัขสกายเลอร์ในการสนับสนุนความหมายให้เกิดสัมฤทธิ์ผลที่น่าสนใจ ทั้งเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ

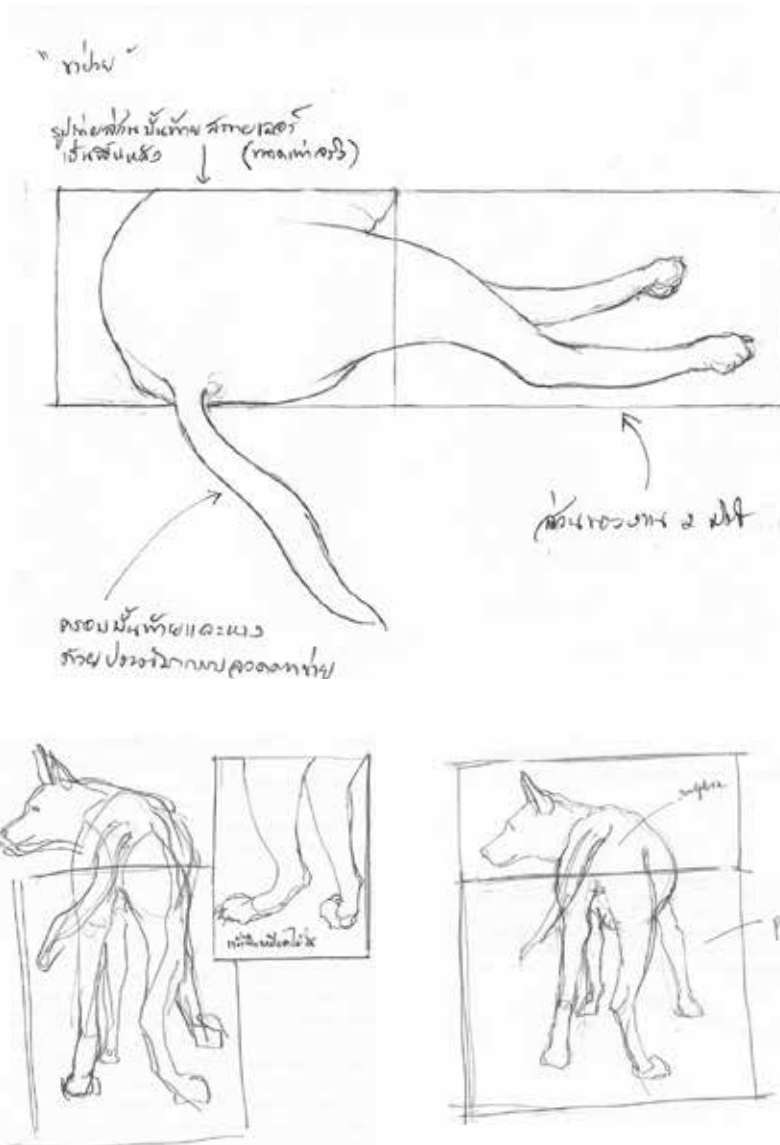

การจะเข้าสู่ขบวนการสร้างสรรค์นั้น ได้ทำการศึกษาข้อมูลต่างๆ เพื่อที่จะนำมาสร้างภาพร่างก่อนที่จะสร้างสรรค์เป็นผลงาน เมื่อภาพรวมจากแนวความคิดปรากฏเป็นภาพอย่างคร่าวๆ ขึ้น ข้าพเจ้าเริ่มลำดับการทำงานแรกด้วยการศึกษาปลาที่อยู่ในน้ำ ศึกษาสถานที่ในการนำเสนอผลงาน แล้วจึงสร้างภาพร่าง (ภาพที่ 24 - 27) พร้อมเลือกสรรวัสดุ ลำดับการทั้งหมดนี้จะช่วยให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของข้อปัญหาจากภาพจินตนาการก่อนการสร้างสรรค์จริง โดยปกติแล้วโจทย์ใหม่แต่ละครั้งก็จะมีปัญหาทางการสร้างสรรค์ที่จะต้องทำการแก้ปัญหาให้ผลงานแสดงออกได้ถึงแนวความคิดที่ต้องการให้ปรากฏ

ภาพร่าง

ภาพที่ 24 ภาพร่างรูปปลา

* ลักขณปลา *

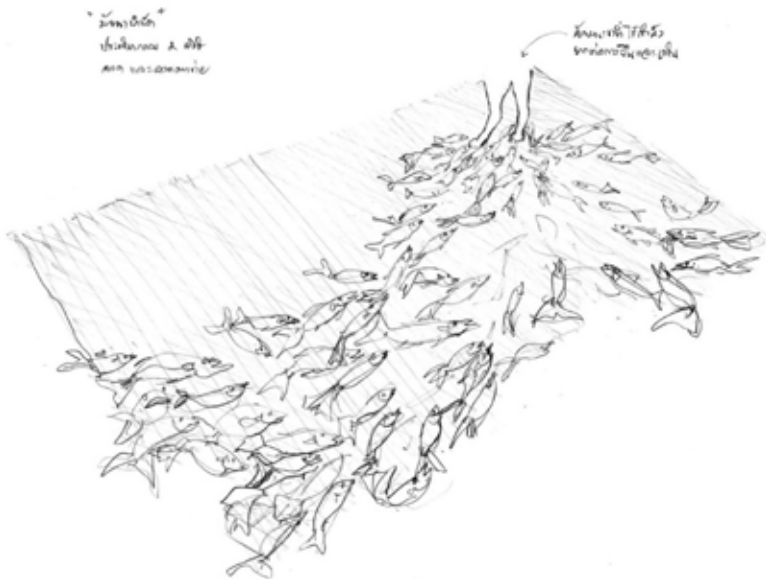
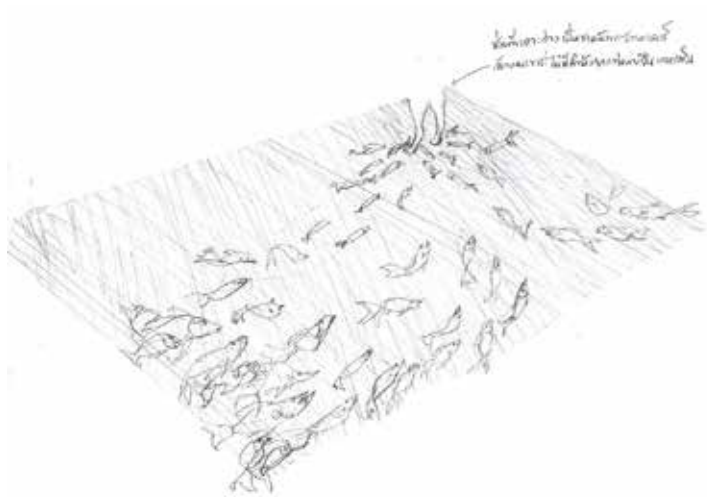
ปลาชนิดนี้ - ปลาชนิดนี้มีความพิเศษคือ ปลาชนิดนี้
- ปลาชนิดนี้มีความพิเศษคือ ปลาชนิดนี้
- ปลาชนิดนี้มีความพิเศษคือ ปลาชนิดนี้

ปลาชนิดนี้มีความพิเศษคือ ปลาชนิดนี้
- ปลาชนิดนี้มีความพิเศษคือ ปลาชนิดนี้
- ปลาชนิดนี้มีความพิเศษคือ ปลาชนิดนี้

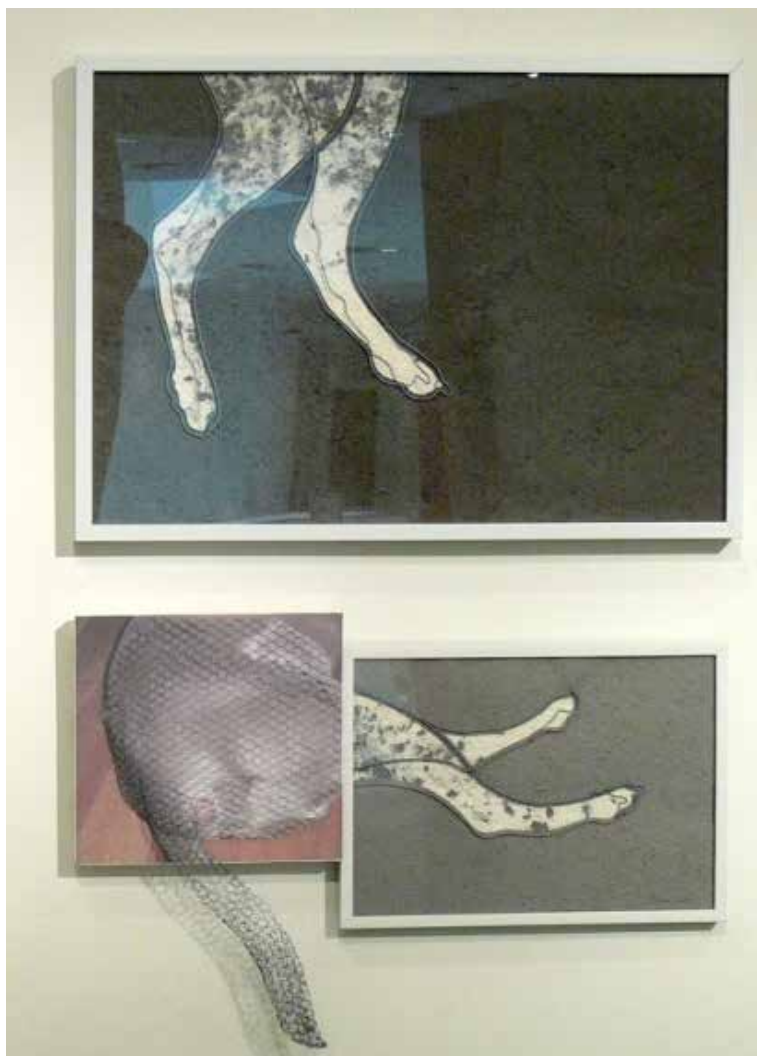
ภาพที่ 26 ภาพร่างผ้าไหมปลา

ภาพที่ 27 ภาพร่างמצาบำบัด

ภาพโครงการงานสร้างสรรค์ “ปลากับหมามาทำอะไร?”

ภาพที่ 28 แสดงส่วนของขาหลังที่มีปัญหา

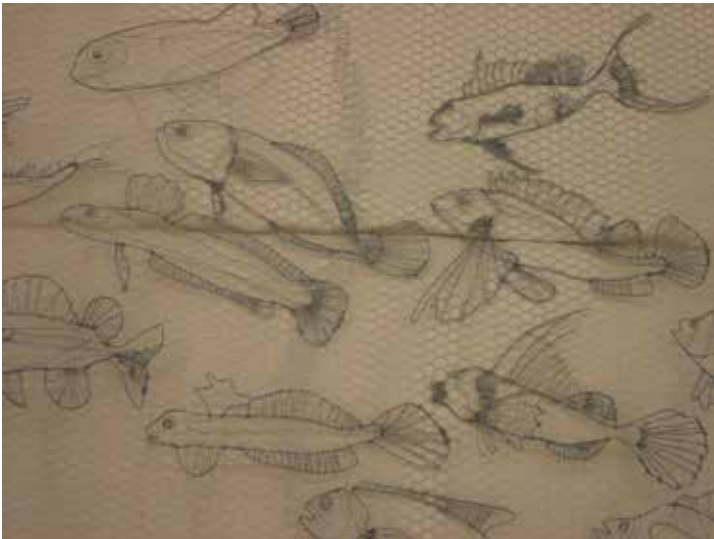
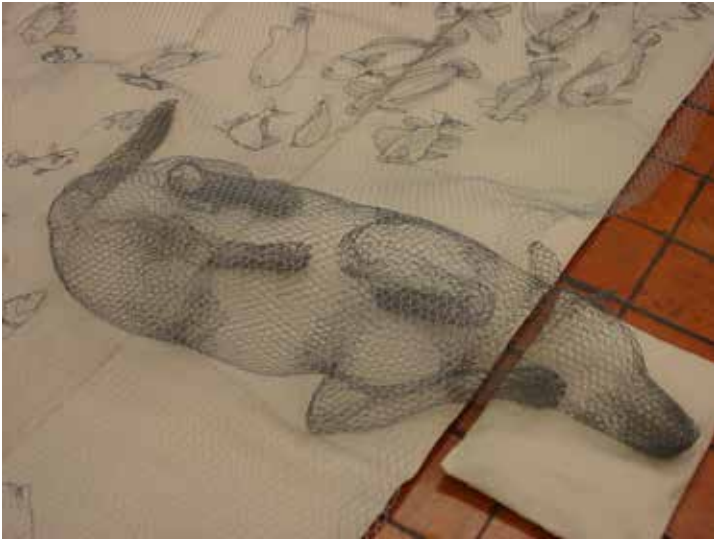
ภาพที่ 29 ผนังซ้ายของโครงการศิลปะ “ปลากับหมาทำอะไร?”

ภาพที่ 30 มุมมองด้านตรงของ “มัจฉาบ้าบัต #2” และ “ผ้าห่มปลา”

ภาพที่ 31 “สกายเลอร์: ขาหลัง,” 2555. สื่อผสม 95.5 x 70.5 x 35 ซม.

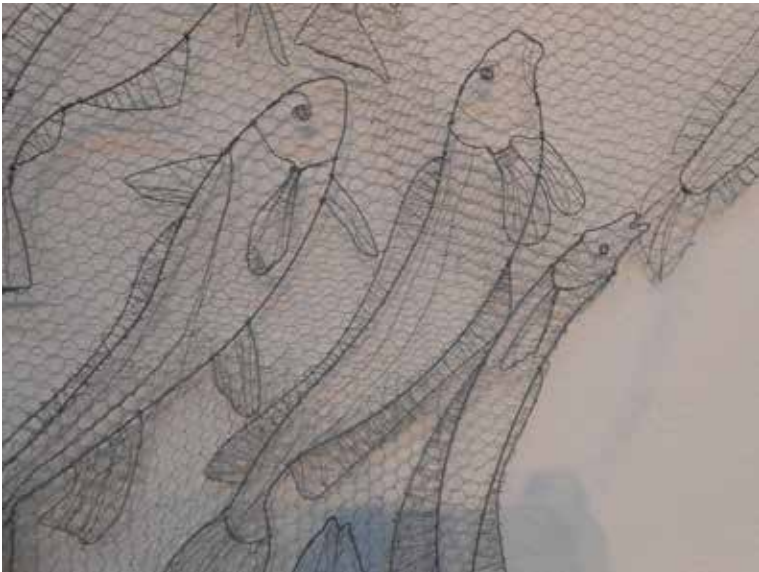
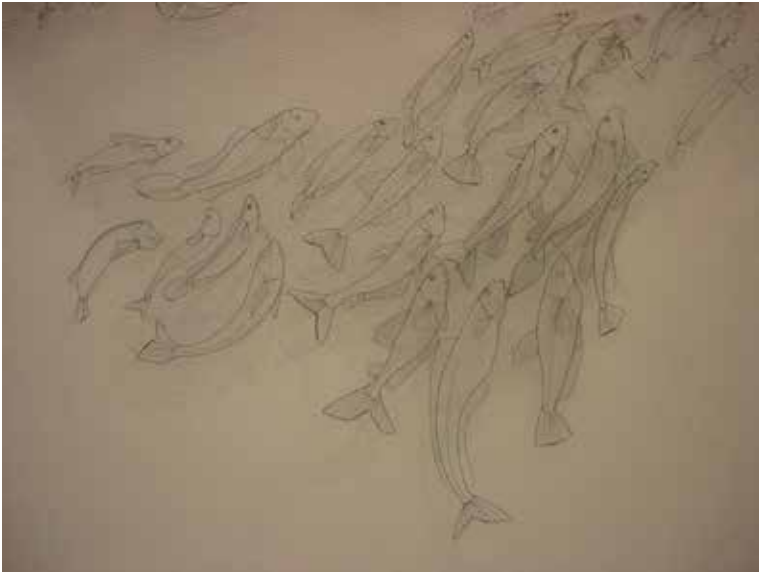

ภาพที่ 32 บนและล่าง: ส่วนรายละเอียดของ “ผ้าห่มปลา”

ภาพที่ 33 บน: ภาพรวม “สกายเลอร์: มัจฉาบ้ำบัด #2,” 2555, ประติมากรรมลวด,
275.5x350x185x300 ซม.

ล่าง: ส่วนรายละเอียดของ “มัจฉาบ้ำบัด #2”

ภาพที่ 34 บนและล่าง: ส่วนรายละเอียดของ “มัจฉาบำบัด #2”

เนื้อหาและความหมายของผลงาน

โครงการสร้างสรรค์ “ปลากับหามามาทำอะไร?” ในที่นี้มีประเด็นสาระเกี่ยวกับการให้หมูปลาทำหน้าที่บำบัดสกายเลอร์ ซึ่งประกอบด้วยส่วนประกอบย่อย 5 ชิ้น โดยนำเสนอภาพของขาหลัง 2 ชิ้น และการบำบัดอีก 3 ชิ้น

ชิ้นที่ 1 “สกายเลอร์: หางและขาหลัง” (Skyler: Tail End and Back Legs) ผลงานชิ้นนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนบนแสดงเฉพาขา ส่วนล่างจะเป็นสโปกหาง และขาหลัง มุ่งประเด็นสาระเข้าสู่ขาหลังของสกายเลอร์ ซึ่งมักจะยืนย่อขาและนอนยืดขา ส่วนที่เป็นสโปกและหางสร้างให้แสดงรูปลักษณะภายนอกของสกายเลอร์ที่ยังคงปกติและแข็งแรงดี เปรียบเทียบกับขาที่มีปัญหายืนเหยียดเต็มที่ไม่ได้ (ดู ภาพที่ 28)

ชิ้นที่ 2 “สกายเลอร์: ขาหลัง” (Skyler: Back Legs) ในวัย 15 ปีกว่าเมื่อเทียบอายุมนุษย์นับได้ร้อยปีเศษ ภาพรวมของสกายเลอร์ยังคงองอาจ และ “มาดดี” ทั้งๆ ที่ขาหลังขาดกำลัง และด้วยความสูงอายุนี้อย่าง การผ่าตัดจะทำให้สกายเลอร์อยู่ในภาวะเสี่ยงสูงในการไม่รอดชีวิต ซึ่งเป็นความทุกข์ทั้งสกายเลอร์และเจ้าของที่เห็น “ลูกชาย” ป่วยแล้วช่วยไม่ได้นอกจากให้ยาและวิตามินเสริม ข้าพเจ้าสร้างรูปเหมือนสกายเลอร์ขนาดเท่าจริง และคัดเน้นส่วนขาหลังที่มีปัญหาให้โดดเด่นออกมา จะเห็นได้ว่าสกายเลอร์ยืนย่อขามาก (ภาพที่ 31)

ขั้นที่ 3 “สกายเลอร์: มัจฉาบำบัด #1” (Skyler: Fish Therapy #1) สกายเลอร์ในท่ายืนหันหลังเอี้ยวทางซ้าย 1 ท่า และเอี้ยวหน้าทางขวาอีก 1 ท่า ทั้ง 2 ท่าทางนี้สร้างเป็นรูป 2 มิติ ด้วยเส้นลวด ให้การรับรู้เหมือนการวาดเส้นและลงน้ำหนักแสงเงาในบางที่ ด้วยการใช้ลวดตาข่ายที่เหมือนการสานเส้นดินสอสร้างน้ำหนัก ขาหลังทั้งคู่เป็นขาที่มีปัญหาทางไขข้อเสื่อม จึงทำการบำบัดด้วยปลาซึ่งว่ายเข้าสู่อุ้งเท้า ทำหน้าที่กระตุ้นปลายประสาทให้การยืนมีความมั่นคงและก้าวเดินได้ดีต่อไป การติดตั้งลงบนผนังในลักษณะศิลปะอินสตอลเลชันให้ส่งผลตามแนวความคิด ผลที่ปรากฏจะให้การรับรู้ทางกายภาพเป็นเหมือนการวาดเส้นบนผนัง พร้อมทั้งการรับรู้ทางความรู้สึกของการให้มัจฉาบำบัดชาวสกายเลอร์ (ภาพที่ 35)

ภาพที่ 35 แสดงลักษณะภาพรวมที่เป็นเหมือนการวาดเส้นบนผนังของ “มัจฉาบำบัด #1”

ขั้นที่ 4 “สกายเลอร์: ผ้าห่มปลา” (Skyler: Fish Blanket) สกายเลอร์ไม่เคยส่งเสียงร้องบอกความเจ็บปวด แต่แสดงกิริยาไม่ปรารถนาจะลุกขึ้นเดิน ถ้าไม่จำเป็นต้องออกไปขับถ่าย ข้างพเจ้าต้องช่วยประคองสะโพกเพื่อรับน้ำหนักขา

หลัง ช่วยบริหารขาหลังและนิ้วให้เป็นประจำทุกวัน นอกเหนือจากการให้ ยาวิตามินต่างๆ คำถามที่เกิดขึ้นเสมอ คือ ข้าพเจ้าจะทำอะไรอีกได้บ้าง

การเห็นผู้คนนั่งพับกระดากเป็นรูปนกกระเรียนจำนวนมากด้วยความหวัง ที่ว่าจะช่วยให้เพื่อนพ้องและบุคคลที่รักได้พ้นทุกข์พ้นเคราะห์นั้น ได้ให้แรง ดลใจต่อข้าพเจ้าที่จะสร้างพลังจากใจสู่สกายเลอร์

ในอดีตข้าพเจ้าได้ใช้รูปทรงปลาเป็นสัญลักษณ์แทนตัวในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหลายชิ้นด้วยกัน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากภูมิหลังของชีวิตที่นิยม ชมชอบปลาด้วยหลายสาเหตุ ปลาจึงเข้ามาตกผลึกอยู่ในตัวอย่างหลากหลาย สายพันธุ์ รวมทั้งสายพันธุ์ที่ข้าพเจ้าจินตนาการไว้มากมายด้วย

ข้าพเจ้างัดหมู่ปลาละสายพันธุ์ออกมาจินตนาการ ถักทอขึ้นเป็นผ้าห่มผืน ใหญ่ ผ้าห่มที่เสมือนผืนน้ำของปลา สำหรับห่มตัวสกายเลอร์ “ผ้าห่มปลา” ผืนนี้จะช่วยให้สกายเลอร์ผ่อนคลาย สบายตัว และหลับพักผ่อนอย่างมีความสุข (ภาพที่ 36)

ภาพที่ 36 ผ้าห่มปลาที่จะช่วยให้สกายเลอร์ได้หลับพักผ่อนอย่างมีความสุข

ชั้นที่ 5 “สกายเลอร์: มัจฉาบำบัด #2” (Skyler: Fish Therapy #2) นอกจากนี้ ข้าพเจ้ายังปรารถนาให้อีกกลุ่มหม่อมวลปลาที่ปรากฏอยู่เต็มภายในใจของตนเองออกมาว่ายหมุนเวียนเข้าบำบัดขาหลังของสกายเลอร์ นำหลังจากใจของข้าพเจ้าสร้างความอุ่น ให้ทำงานร่วมกับความเย็นสบายของสายน้ำและมวลปลา เป็นเสมือนการทำกายภาพบำบัดที่ช่วยฟื้นฟูทั้งกำลังกายและกำลังใจแล้วยังช่วยให้สกายเลอร์ได้ผ่อนคลายอีกด้วย นี่เป็นสิ่งสำคัญของผลงาน “มัจฉาบำบัด” (ภาพที่ 37)

ภาพที่ 37 หม่อมัจฉาที่ว่ายหมุนเวียนเข้าบำบัดขาหลังสกายเลอร์

สรุปและอภิปรายผล

การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภายใต้โครงการ “ปลากับหมามาทำอะไร?” ซึ่งมีสาระย่อยเกี่ยวกับปัญหาขาหลังของสุนัขสกายเลอร์ และการบำบัดรักษา ได้สร้างขึ้นเป็นประติมากรรมอินสตอลเลชั่น ประกอบด้วยหน่วยย่อย 5 ชิ้น ข้าพเจ้าได้ใช้วัสดุที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงมาสร้างให้ทำงานร่วมกันกับรูปทรงที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นวัสดุกระดูกดาซา หรือภาพถ่ายกับเส้นลวด หรือรูปทรงปลากับสุนัข ต่างถูกสร้างสรรค์ให้แสดงออกถึง ความรัก ความอาทร ที่เจ้าของมีต่อสุนัขซึ่งเป็นเสมือนลูกชาย ปัญหาขาหลังของสกายเลอร์จึงถูกบำบัดรักษาด้วยหมูปลา (ให้เป็นสัญลักษณ์แทนตัวที่จะส่งผ่านพลังแห่งการเยียวยาสู่สกายเลอร์) โดยถักทอขึ้นเป็นผ้าห่มผืนกว้างใหญ่สำหรับห่มคลุมให้พลังแก่สกายเลอร์ และยังทำหน้าที่เป็นมัจฉาบำบัดว่ายเข้าไปกระตุ้นปลายขาสกายเลอร์ ทั้งสายธาราและมัจฉาจะช่วยพุงสุขภาพของสกายเลอร์ให้ก้าวเดินได้อย่างมั่นคงต่อไป

การนำเสนอผลงานสู่สาธารณะชนในพื้นที่ห้องนิทรรศการของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์ แม้จะมีใช้สภาวะความเป็นจริงที่ปรากฏในบ้านที่ข้าพเจ้าคอยห่มผ้าและนวดตัวให้สกายเลอร์ แต่ด้วยพื้นที่ว่างโล่งผนังขาวทำให้ผลงานแสดงตัวชัดเจน รับรู้ได้ว่ามัจฉากำลังบำบัดให้สกายเลอร์ทั้งในสายธารา และบนผืนผ้าห่ม ก่อให้เกิดผลต่อจิตใจ ข้าพเจ้ามองผลงานที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าด้วยความอบอุ่นใจ เสมือนวางสกายเลอร์อยู่ในที่ที่กำลังเยียวยาได้ดี และความรู้สึกผ่อนคลายก็แทรกเข้าแทนที่ความหนักหน่วงในใจ ได้อย่างน่าอัศจรรย์

ผลงานชุดนี้สร้างแรงผลักดันให้ข้าพเจ้า นวดตัว และบริหารขาให้สกายเลอร์ได้มากและนานขึ้นเหมือนหมูปลาที่ทำงานอยู่บนปลายนิ้วหมุนเวียนกันสร้างความสบายบนเนื้อตัวราวกับไม่รู้จบ การนวดดูเหมือนจะเป็นที่ถูกต้องเพราะทำให้สกายเลอร์หลับสบายและมีเสียงกรนตามออกมาด้วย

การพบในเบื้องต้น คือ การได้เยียวยาตนเอง และส่งผลต่อการเพิ่มกำลังใจที่จะส่งผ่านความผ่อนคลายสู่สกายเลอร์ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ สิ่งก็ตามมา คือ การสอดส่องสุนัขในซอยและบนถนนไปได้เรื่อยๆ สามารถพูดคุยกับสุนัขแก่ที่ขี้เกียจเดินหนี พร้อมกับยินดียอมรับของกินที่วางไว้ให้

การพบในการจัดการสร้างผลงานที่เป็นผลมาจากการใช้วัสดุและลักษณะผิวที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิงมาทำงานอยู่ด้วยกัน ซึ่งได้ทดลองมาหลายชุดผลงาน โดยแต่ละครั้งจะใช้วัสดุลดตาข่ายเป็นหลัก มีภาพถ่ายเทคนิคการพิมพ์อิงค์เจ็ทบนผ้าใบประกอบรวม พบว่า 2 คุณลักษณะนี้ตอบโจทย์ รูปลักษณะของสกายเลอร์พร้อมกัน คือ ส่วนของลดตาข่ายได้แสดงสรีระส่วนโค้งนูนและเว้าชัดเจนพร้อมกันนั้น ความโปร่งของลดตาข่ายก็ปล่อยให้สายตาได้มองผ่านเข้าสู่ส่วนภาพถ่ายที่อธิบายว่าสุนัขตัวนี้มีขนสีอะไร หน้าตา เนื้อตัวเป็นอย่างไร สร้างความพิเศษ และน่าสนใจในความต่างของวัสดุ ส่งผลต่อการพัฒนาสร้างสรรค์ในชุดต่อไปได้เป็นอย่างดี

ในการสร้างสรรค์ครั้งนี้ได้ทดลองเพิ่มลักษณะผิวที่สร้างขึ้นด้วยกรรมวิธีทางกระดาษสา สร้างผิวขรุขระขึ้นบนแผ่นกระดาษในขณะที่ยังเปียก เมื่อตากแห้งแล้วจะได้วัสดุที่ต้องการซึ่งจะมีความต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับ 2 ลักษณะแรก (เป็นลดตาข่ายและภาพถ่ายเทคนิคอิงค์เจ็ทบนผ้าใบ) แล้วยังได้เพิ่ม

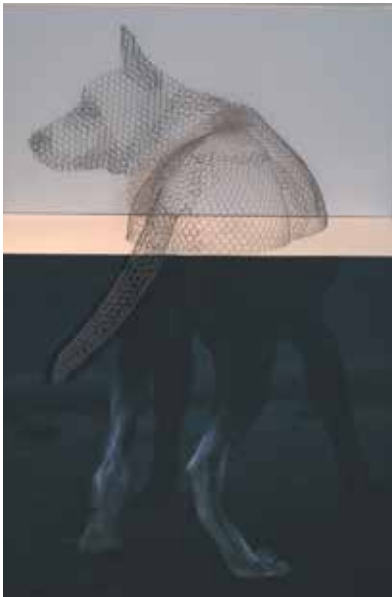
ความต่างชิ้นอีก ด้วยการสร้างพื้นหลังให้มีผิวเรียบแบน ความต่างกันของวัสดุ และลักษณะผิวทั้งหมดนี้คือโจทย์ที่เพิ่มขึ้นมา จะต้องสร้างอย่างไรให้ทำงานร่วมกันได้ โดยไม่ต้องอาศัยความกลมกลืน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างความเป็นเอกภาพของชิ้นงาน การต่อแต่ละส่วนจากวัสดุที่ต่างกันโดยสิ้นเชิง ประกอบขึ้นเป็นส่วนสะโพก หาง และขาของสกายเลอร์ในท่านอนตะแคงนั้น เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับทฤษฎีของความเป็นเอกภาพจะนำไปสู่สุนทรียภาพของผลงาน แต่ทว่าสิ่งที่ข้าพเจ้าได้พบในการสร้างความต่างอย่างสิ้นเชิงให้มาทำงานอยู่ร่วมกันคือ ความประหลาดและความฉงนของผู้ชม ที่สำคัญ คือ การเป็นตัวดึงดูดความสนใจได้ดี แม้ว่าจะเป็นผลงานชิ้นเล็กก็ตาม ผู้ชมจะเข้าสู่การพิจารณาสำรวจ บันทึกภาพ และมักจะถามว่า “ข้าพเจ้ามีปัญหาอะไร?” หรือ “ข้าพเจ้าเป็นอะไร?” หรือ “ข้าพเจ้าเป็นโรคผิวหนังหรือ?” ไม่ว่าคำถามนี้จะมาจากการตีความด้วยความฉงนใดก็ตาม ต่างเป็นข้อบ่งชี้อย่างหนึ่งที่ถือได้ว่าการสร้างความต่างอย่างสิ้นเชิงต่อส่วนขาหลังได้เรียกความสนใจ และเกิดการตอบโต้กับผู้ชม ให้เกิดการรับรู้ได้ว่าส่วนขามีความผิดปกติ (ภาพที่ 38)

ภาพที่ 38 ส่วนประกอบที่แตกต่างกันของสื่อวัสดุจะเรียกความสนใจเกิดการตอบโต้กับผู้ชม

นอกจากนี้ การสร้างชิ้นงานที่ประกอบต่อกันระหว่างส่วน 2 มิติ และ 3 มิติ โดยมีได้ครอบส่วน 3 มิติ (จากวัสดุลวดตาข่าย) ลงบนส่วน 2 มิติ (ภาพถ่ายอิงค์เจ็ทบนผ้าใบ) ดังที่สร้างมาแล้วนั้น ทำให้ได้เรียนรู้ถึงปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่จะให้คุณสมบัติของ 2 มิติและ 3 มิติทำงานร่วมกันได้ การต่อกันของ 2 ส่วนที่ต่างกันเพื่อให้เป็นตัวสกายเลอร์นั้น ต้องให้เส้นโครงสร้างสรีระทั้งส่วน 2 มิติ และส่วน 3 มิติต่อชนกันพอดีในแนวระดับสายตากับความห่างจากภาพ ดังนั้น การติดตั้งจึงสัมพันธ์ระดับความสูงของผู้ชมขึ้น เพื่อให้ผู้ชมที่ยืนอยู่ตรงกลางภาพสามารถเห็นสรีระของสกายเลอร์ถูกต้องชัดเจน แม้ว่าจะเป็นการต่อชนกันด้วยประติมากรรม 3 มิติกับภาพถ่าย 2 มิติ ก็ตาม ดังนั้นหากผู้ชมเป็นคนสูง มุมที่ปรากฏจะเห็นส่วนกลางลำตัวมากขึ้น ในขณะที่ผู้ชมที่เตี้ยกว่า มุมที่ปรากฏจะไม่เห็นส่วนกลางลำตัว (ภาพที่ 39 - 40) และเมื่อผู้ชมเคลื่อนที่ ซึ่งไม่ได้ยืนชมอยู่ในมุมตรงกลางภาพ ส่วนของหัวและลำตัว (ซึ่งเป็นประติมากรรมลวดตาข่าย) จะแยกออกจากส่วนของขา (ที่เป็นภาพถ่ายอิงค์เจ็ทบนผ้าใบ) ผลปรากฏนี้สร้างความแปลกและให้ความสนใจต่อการตั้งให้ผู้ชมเล่นกับมุมมองแต่ละมุมของชิ้นผลงาน

การสร้างผลงานที่ถ่ายทอด ความรัก ความอาทร ทำให้มุ่งคิดค้นหาสิ่งที่จะแทนความรู้สึกนั้นๆ แสดงตัวออกมา วัสดุที่ข้าพเจ้านิยมใช้ คือ ลวดตาข่าย ซึ่งเป็นวัสดุที่ผลิตขึ้นมาเพื่องานก่อสร้าง มีความแข็งและกระด้าง แต่เมื่อภาวะความรู้สึกภายในเป็นความรู้สึกแห่งความรัก ความผูกพัน และความห่วงใย ความรู้สึกนี้ก็สามารถละลายความกระด้างของวัสดุให้เป็นความนุ่มนวลอ่อนโยนได้ ด้วยการสร้างสรรค์เปลี่ยนความโปร่งของลักษณะลวดตาข่ายมาเป็นความหมาย เข้าสู่ความใสของน้ำที่ให้ความเย็นสบาย

ภาพที่ 39 แสดงมุมมองด้านตรงที่เกิดจากความต่างของระดับสายตา

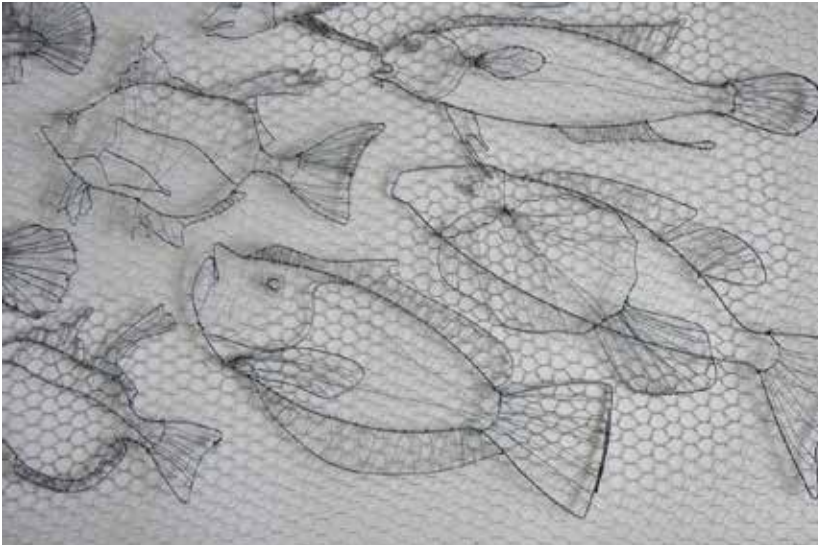

ภาพที่ 40 มุมมองแต่ละด้านของ “สกายเลอร์: ขาหิ้ง”

วัสดุขวดที่ผลิตขึ้นจากโรงงานจะมีขนาดกว้างไม่เพียงพอกับขนาดผลงานที่กำหนดไว้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องต่อให้เป็นผืนใหญ่ตามต้องการ ทำให้เกิดการแก้ปัญหาที่จะสร้างรอยต่อให้เป็นริ้วคลื่นน้ำแทนการต่อแนวตรงเพียงให้ขนาดใหญ่ขึ้นอย่างเดียว พบว่าทำงานสนับสนุนร่วมกับรูปปลาได้เป็นอย่างดี ส่วนของตาข่ายนอกจากให้การรับรู้ได้ถึงความเป็นระลอกคลื่นน้ำแล้ว ยังสามารถทำหน้าที่เป็นเกล็ดปลาได้ด้วย (ภาพที่ 41 - 42)

ภาพที่ 41 เปลี่ยนรอยต่อของแผ่นลวดตาข่ายให้เป็นระลอกคลื่น

ภาพที่ 42 แสดงลักษณะของวัสดุที่ทำหน้าที่เป็นทั้งผืนน้ำและเกล็ดปลา

ภาพที่ 43 แสดงมิติแห่งเวลาที่ทำงานร่วมกันสร้างความลึกและความซับซ้อน

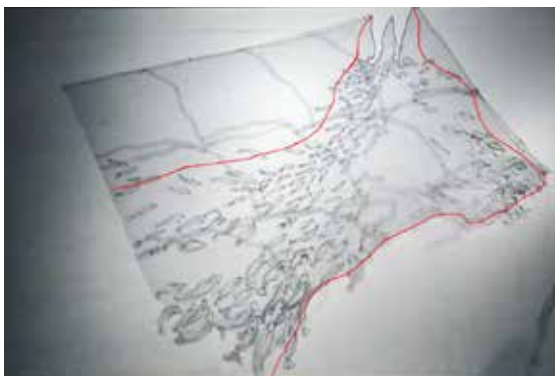
สืบเนื่องจากเส้นลวดทั้งส่วนที่สร้างเป็นผืนน้ำ และส่วนที่เป็นหมู่ปลาต่างเป็นเส้นลวดที่มีขนาดเล็ก เป็นการมุ่งให้เกิดผลของความรู้สึกเบาและผ่อนคลาย การทิ้งตัวเองของผืนแผ่นงานที่สร้างให้เป็นผืนน้ำ บางส่วนเป็นลอนโค้งเข้าออกไม่เท่ากัน เมื่อส่องไฟ 4 จุด คือ 1 ด้านบนตรงปลายขาสุนัข 2 ตรงปีกขวาสุดของผลงาน 3 ช่วงล่าง 4 ตรงปีกซ้ายของผลงาน ทำให้เงาที่ปรากฏมีทั้งส่วนที่เป็นเส้นคมเข้ม และส่วนที่เป็นเส้นบางเบา (ภาพที่ 43 - 44) เงาทั้ง 2 ลักษณะนี้ต่างร่วมกันสร้างมิติซ้อนทั้งใกล้ไกล และความพรมัวที่ลวงตาให้รับรู้ได้ว่ายังมีปลาอยู่ได้น้ำอีกจำนวนมาก ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นนี้ทำให้สามารถพัฒนาต่อยอดเข้าสู่มิติการลงตามากขึ้น นั่นคือการซ้อนเพิ่มผืนแผ่นน้ำและปลา พร้อมทั้งการกำกับแสงให้มิติของชิ้นผลงาน และมิติแห่งเงา ร่วมกันทำงานสร้างความลึก และความซับซ้อนที่ชวนให้น่าค้นหาต่อไป

ภาพที่ 44 มิติแห่งเงาที่มีทั้งความชัด เบาบาง และพรวดมิว มิติแห่งเงาที่มีทั้งความชัด และเบาบาง

การพบสุดท้าย คือ การพบจากผู้ชมกลุ่มหนึ่งตั้งคำถามต่อข้าพเจ้าว่าผลงาน “สกายเลอร์: มัจฉาบ้ำบัด #2” ซึ่งซึ่งอยู่บนผนังนั้น จงใจที่จะให้เห็นเป็น หน้าด้านข้างของสกายเลอร์ด้วยหรือไม่ นี่คือนี่ที่ข้าพเจ้าไม่ได้คาดคิดหรือวางแผนมาก่อน ผลที่เกิดขึ้นเป็นความบังเอิญที่เสริมสร้างผลงานให้น่าสนใจยิ่งขึ้น เนื่องจากผลงานชิ้นนี้มีขนาดใหญ่ และให้การรับรู้ทางความรู้สึกที่เบา การเห็นได้ในระยะไกลจะเห็นเป็นภาพรวมของศีรษะด้านข้างขนาดใหญ่ของสุนัขซึ่งเกิดจากการรวมกันของกลุ่มปลา และทิศทางการเคลื่อนตัวทำให้ปลาเหล่านี้ดูเหมือนกลุ่มขนสุนัข ส่วนเฉียงและรอยเว้าของผิวน้ำส่งเสริมให้ดูเหมือนหน้าสุนัขด้านข้าง และส่วนขาทั้ง 2 ที่อยู่บนสุดให้การรับรู้ได้ถึงใบหูของสุนัข (ภาพที่ 45) การรับรู้ที่เหนือการคาดหมายนี้ ทำให้เกิดประเด็นคิดที่จะนำไปสร้างสรรค์งานชุดต่อไปให้ผลงานสามารถแสดงผลปรากฏได้เป็น 2 ลักษณะภายใต้เนื้อหาเดียวกัน

ภาพที่ 45 ภาพรวมที่ส่งการรับรู้ได้ถึงหน้าด้านข้างของสุนัข

ด้วยเพราะผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้ มีชั้นย่อยที่ต้องการนำเสนอบนพื้น คือ ชั้น “สกายเลอร์: ผ่าห่มปลา” ซึ่งใช้วัสดุเป็นลวดตาข่ายสีเทาสร้างทั้งเป็นตัว

สกายเลอร์ และผืนผ้าห่มปลา ดังนั้น ภาพรวมจึงมีความโปร่งบาง การจัดวางบนพื้นจำเป็นต้องเป็นพื้นที่มีน้ำหนักอ่อนหรือสัมผัสนิ่ม จึงจะส่งเสริมสนับสนุนให้ผลงานโดดเด่น และทำงานได้เต็มที่ แต่ด้วยเพราะพื้นที่น่าเสนอในห้องนิทรรศการ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์ เป็นพื้นที่ปูด้วยกระเบื้องสีส้มเข้มซึ่งจะไม่ช่วยให้ผลงานแสดงตัว เพราะสีส้มเข้มนี้จะทะลุผ่านออกจากชิ้นงานที่มีความโปร่งทั้งพื้นที่ ดังนั้น จึงต้องใช้วัสดุที่เป็นสีอ่อนรองพื้น ข้าพเจ้าได้ใช้วัสดุผ้าใบสร้างขึ้นเป็นหมอนและเบาะที่นอนขนาดใหญ่ ให้สกายเลอร์ได้นอนอย่างนุ่มสบาย และมีผ้าห่มปลาผืนใหญ่คลุมให้หลังบำบัดอีกทีหนึ่ง การรองพื้นด้วยวิธีการนี้จะช่วยให้มิติแห่งเงาเกิดขึ้นชัดเจน การว่ายของปลาเข้าสู่ตัวสกายเลอร์ และผืนน้ำปรากฏการณ์ซ้อนระหว่างส่วนบนของรูปทรงจริงกับส่วนล่างที่เป็นเงา สร้างความลึกที่น่าสนใจขึ้นอีกชั้นหนึ่ง

การสร้างผลงานภายใต้โครงการ “ปลากับหมาทำอะไร?” ซึ่งเป็นชุดย่อยของสุนัขสกายเลอร์ในสาระเกี่ยวกับปัญหาหลัง และการบำบัดเยียวยานี้ ผลสัมฤทธิ์ของผลงานนอกจากตอบวัตถุประสงค์และแนวความคิดในการสร้างสรรค์แล้ว ยังเกิดการค้นพบใหม่หลายประการที่นอกเหนือจากการคาดหมายดังที่ได้อภิปรายผลไปแล้ว ทั้งหมดทั้งมวลของการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้นอกจากเป็นประโยชน์ยังต่อการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองในอนาคตแล้ว ยังสามารถเป็นกรณีศึกษาหนึ่งของการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิธีคิดและการทำงานสร้างสรรค์ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการ สำหรับรายวิชา หัวข้อเลือกสรรทางทัศนศิลป์ของนักศึกษาปริญญาโท สาขาทัศนศิลป์ นอกจากนี้ ข้าพเจ้าหวังว่าจะให้ประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาในแนวทางเดียวกันด้วย

บรรณานุกรม

รสลิน กาสต์. 2555ก. รายงานโครงการงานสร้างสรรค์ เรื่อง สกายเลอร์กับหมา
วัด. เชียงใหม่: คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

_____. 2555ข. รายงานโครงการงานสร้างสรรค์ เรื่อง สกายเลอร์ของฉัน และ
สกายเลอร์และฉันในออสเตรเลีย. เชียงใหม่: คณะวิจิตรศิลป์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

isaiahk. 2006. “Jeff Koons Puppy.” flickr, [http://www.flickr.com/
photos/isaiahj/209222552/](http://www.flickr.com/photos/isaiahj/209222552/), (accessed February 20,
2013).

Kaldor Public Art Projects. 2011. “Jeff Koons 1995, Puppy is a
piece about love and happiness,” [http://
kaldorartprojects.org.au/project-archive/jeff-koons-1995](http://kaldorartprojects.org.au/project-archive/jeff-koons-1995),
(accessed January 30, 2013).

Larryspeck. 2010. “at Puppy at Rockefeller Center,” [http://
larryspeck.com/2010/04/20/puppy-at-rockefeller-
center/](http://larryspeck.com/2010/04/20/puppy-at-rockefeller-center/), (accessed February 20, 2013).

Siegel, Katy. 2009. *Jeff Koons*. Edited by Hans Werner Holzworth.
Köln: Taschen.

Sollins, Susan. 2009. *Art: 21, Volume 5: Art in The Twenty-First Century*. New York: Art 21, Inc.

The Liverpolitan. 2011. “Guggenheim Bilbao: as good as it gets,?” http://www.theliverpolitan.com/blog_guggenheim_bilbao.html, (accessed September 25, 2013).

twobobswerver. 2005. “jeff koons puppy.” flickr, <http://www.flickr.com/photos/nutted/17963917/>, (accessed February 20, 2013).

Wegman, William. 1999. *Fay William Wagman*. New York: Hyperion.

Zapanta, Frances. 2011. “LIFE is tiring!,” Trolleywords, <http://trolleywords.blogspot.com/2011/06/life-is-tiring.html>, (accessed March 28, 2013).
